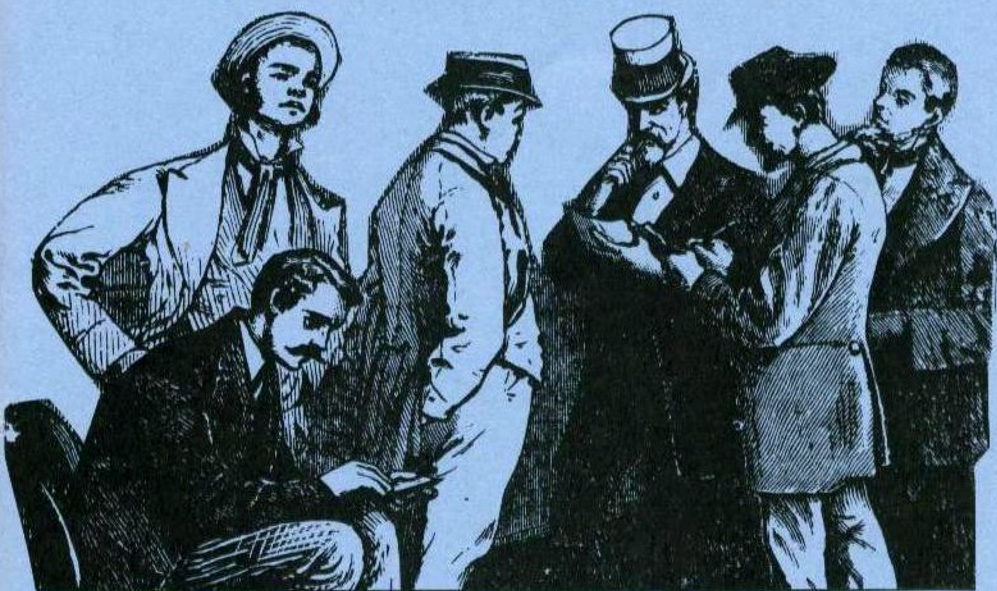
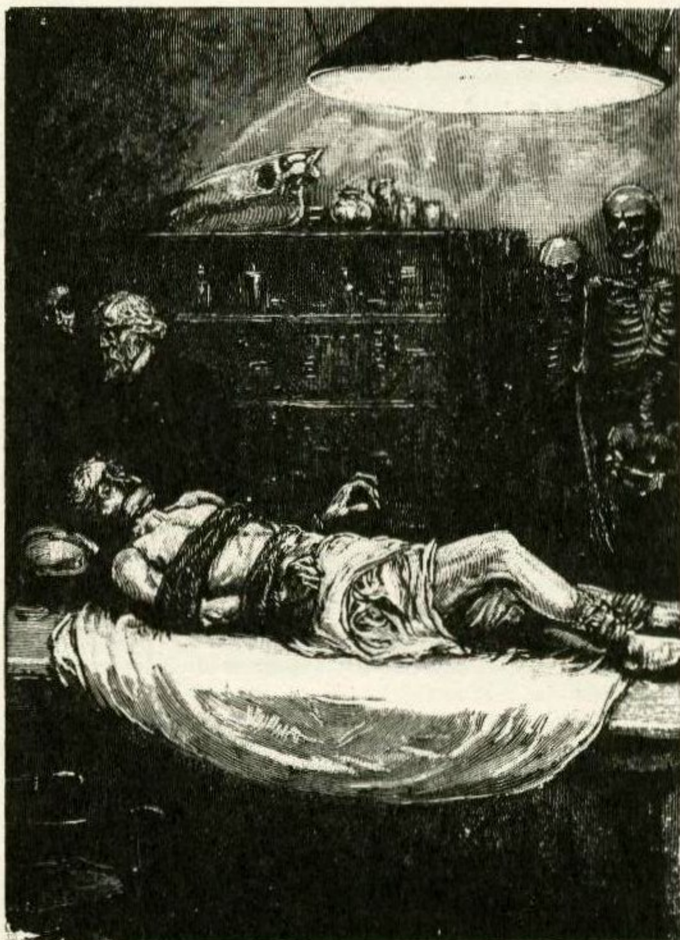
SHERLOCK HOLMES

BROTT OCH MYSTERIER

BROTTEN OCH DESS LÖSNINGAR

SHERLOCK HOLMES

BROTT OCH MYSTERIER

BROTTEN OCH DESS LÖSNINGAR

Scan: Psybiorg
PDF: Jonas

DEN SKJUTNE AMMUNITIONSMAGNATEN

20 Mars 1888

Trots att mars är långt framskriden, rasar månaden ännu likt ett lejon. Faktum är att i samma ögonblick som vi kliver ur vår droska framför Baker Street 221B, flyger en derbyhatt förbi, framburen av den kraftiga vinden. Hack i hälarna kommer ingen mindre än Wiggins, Baker Streets Frikårs ledare. Innan vi kan delta i jakten lyckas Wiggins med ett skickligt slag med paraplyet, hejda den flygande grannlåten. Han trycker fast den på huvudet, och spankulerar tillbaka till oss.

"Hej", säger han glatt. "Det tycks som om Mr Holmes samlar sin skara. Skall vi gå in?"

Med spetsen på paraplyet — som verkligen tycks vara ett mångsidigt instrument — trycker Wiggins in ringklockan. Det tar ett tag innan Mrs Hudson svarar. Efter att vi hälsat på varandra, skickar hon upp oss till Holmes' lägenhet.

Däruppe sitter Holmes och dr Watson runt ett bord i livligt samtal med en gentleman i övre fyrtioårsåldern. Han är klädd i dyra kläder, men gör ändå ett något rufsigt intryck.

"Värm er", säger Holmes, "så skall jag förklara varför jag lockat ut er en så bister morgon."

Rockar och hattar åker genast av — det hörs ett ljudligt "plopp" när Wiggins tar av sig derbyn — och det uppstår en kapplöpning fram till brasan. I sinom tid presenteras alla, och gästen visar sig vara Mr Richard Allen, bror till den bortgångne Courtney Allen, verkställande direktör för Grant Arms Company.

"Det är Mr Allens brors bortgång nyligen", säger Holmes, "som ligger bakom hans besök hos oss. För att fatta mig kort, påträffades Courtney Allen på kvällen den 9 mars, omkring klockan 19.00 av en patrullerande polis, skjuten till döds i gränden bakom sitt kontor. Scotland Yard har registrerat brottet som rån, utfört av 'en eller flera okända personer'. Detta grundar sig i huvudsak på att offrets plånbok låg tom nära liket, och att hans guldklocka saknades. Mr Allen var just i färd med att berätta en smula om sin bror, när ni kom. Var snäll och fortsätt, Mr Allen."

"Tja, Courtney var en dynamisk personlighet. Alltid upptagen, ständigt i rörelse. Ändå hade han en unik förmåga att få tio minuter i hans sällskap att verka som en timme, genom att helhjärtat koncentrera sig på en. Hans charm var givetvis också förödande på damerna."

"Sade Ni att han var gift?" frågar Watson med ett höjt ögonbryn.

"Eh, ja... stackars Beatrice."

"Var han inblandad in en, eh, en historia, vid sin död?" frågar Wiggins.

"Ja, det tror jag att han var, men jag har ingen aning om vem damen kan ha varit. Kvällen innan han dödades tittade jag nämligen in på hans kontor vid halv sex-tiden, och lyckades locka med honom på middag på Keens. Vi hade bara varit där helt kort, när Courtney ursäktade sig. Han antydde att han hade ett viktigt möte, sade 'Auf Wiedersehen,' och blinkade. Blinkningen betydde en kvinna."

"Är bolaget i gott skick finansiellt?" frågar Watson.

"Oh ja, definitivt. Ett utmärkt inslag i en investeringsportfölj. Bolaget grundades för omkring sjuttio år sedan, förstår Ni, av vår morfars bror, Thaddeus Grant. Det vände sig då till en mycket sofistikerad kundkrets."

"De flesta pojkarna på regementet var utrustade med pistoler från Grants", nickar Watson. "Braxton, tex — du har hört mig tala om Braxton tidigare, Holmes — han hade ett par av de snyggaste duellpistoler..."

"Ja, Watson. Var snäll och fortsätt, Mr Allen."

"Courtney, som alltid fascinerats av eldvapen, blev onkel Thaddeus' lärling. När Thaddeus dog 1873, lämnade han firman till Courtney. Courtney bibehöll den ursprungliga verkstaden och dess traditioner, och gick samtidigt in på den internationella vapenhandeln. Genom att låna pengar och emittera aktier, kunde han bygga en fabrik på Deverell Street 12, där tyngre tygmateriel producerades. I dag är firman skuldfri och ytterst lönsam. Vid nyheten om min brors död sjönk dock givetvis aktiekurserna."

"Vem har övertagit VD-posten?" frågar Watson.

"Courtneys utpekade efterträdare, Phillip Marlowe, andre vice VD."

"Och varför inte förste vice VD?"

"Unge lord Ragland, som sköter fabriken på Deverell Street, är en lysande tekniker, men en ytterst oskicklig affärsman."

"Vem ärver Er brors aktier?"

"Hans fru Beatrice."

"Nu tror jag att det är dags att undersöka de föremål som påträffades hos Er bror." Därmed vänder Holmes sin uppmärksamhet mot en dokumentportfölj och ett stort, brunt kuvert.

"Det verkar som om ett vasst föremål använts på den", säger Watson och syftar på en lång reva i portföljens läder.

"Ja, och den är nästan helt ny. Jag gav den till Courtney på hans senaste födelsedag, 6 januari. Som ni ser så är den låst. Det var den också när polisen fann den. Courtney hängde nyckeln på sin klockkedja. Klockan stals givetvis."

Holmes tar fram en lång ståltråd ur kolhinken. Efter att ha fått Allens tillstånd, sticker han in den i låset och med en snabb handrörelse öppnar han.

Han drar fram ett flertal mappar som vi kan undersöka. Var och en är full med firmadokument och har en kodbeteckning för innehållet. En mapp med beteckningen GA-K avser exempelvis arrendering av ett antal kolgruvor. En annan, märkt F-87-R, innehåller en lista över varor som sålts till Ryssland under föregående år. En mapp, märkt SP No. 10-A, är tom.

Därefter häller Holmes ut kuvertets innehåll på bordet. Det innehåller: glasögon med fodral, en rubinring, en vigselring av guld, en nyckelring med nycklar, en tom plånbok, en liten almanacka och en papperslapp med texten

Möt mig i kväll på Spaniard's – 10 – F. M.

Holmes sträcker sig efter almanackan och påpekar: "Det finns två anteckningar på dagen för Er brors död. 'Kn. Egan - 20.30!!!' Kan Ni säga oss vem kapten Egan kan vara, Mr Allen?"

"Jag har aldrig hört namnet förr."

"Den andra anteckningen är 'Fabriken — 08.00 — överraskning!' Föregående dags anteckning är 'Bishop's F — 20.30' och en notis om att det är 'Billys mors födelsedag.'"

"'Billy' är William Linhart, Courtneys sekreterare."

Holmes jämför handstilen i almanackan med papperslappen. De tycks vara identiska. Han nickar och säger: "Jag tror att vi har tillräckligt med fakta för att påbörja vår utredning."

Efter att Allen avlägsnat sig, påpekar Wiggins att hans handrörelser var synnerligen intressanta. "Kombinationen av omätligt skarpsinne med enorm kraft gör det lätt att inse att han inte har några problem med att få sin vilja fram på London-börsen."

"Jag minns inte att Allen berättade vad han gjorde", säger Watson förvånat.

"Nej", säger Wiggins, "men vissa uttryck han använde, parat med blyertsanteckningar på hans vänstra manschett, tvivelsutan aktiekurser, fick mig att dra slutsatsen att var börsmäklare."

"Bravo, Wiggins! Jaha, Watson, vår unge vän har kommit långt sedan den tid då Du beskrev honom som 'en smutsig liten gatpojke,' vad?"

"Tack, Mr Holmes, men när allt kommer omkring gick jag i lära hos mästaren."

"Sant", säger Holmes nyktert. "Helt korrekt."

DEN MYSTIFIERADE MÖRDERSKAN

4 Juli 1888

På Baker Street 221B finner vi Holmes precis som dr Watsons meddelande beskrev honom: apatisk, okänslig, likgiltig för allt omkring honom.

"Han har ännu inte tagit till nålen", viskar Watson. Med en gest mot tidningsurklippen han håller i handen fortsätter han; "Min plan kanske avstyr honom."

"En lindansare på Kungliga Italienska Cirkusen störtade till döds... Brott misstänks... vad tror Du, Holmes?"

Inget svar.

"'Societetstjuv slår till igen'... Hmmm, en serie inbrott... Sex likadana under tiden 2 till 17 juni... 2 juli ägde det sjunde rum i Sir Sanford Leeds' hem... 'Cleopatra-tiara' stulen... liksom i de övriga fallen tycks tjuven inte ha behövt leta, och bara ett smycke inblandat... Offren på annan plats vid tidpunkten. Här finns en fullständig lista över alla detaljer, Holmes, om Du skulle vilja läsa den."

Tystnad.

"Ah, här kommer ett problem... En droska tog upp en kund vid sin sedvanliga stolpe... Passageraren reagerade när han märkte att de var på väg åt fel håll, men fick inget svar... Åh, jösses... kusken var död, en kniv i ryggen där han satt, upprätt på sin plats!... En poliskonstapel lyckades hejda ekipaget... Runt kuskens hals hängde en pung med 30 romerska mynt, denarii."

"De dumma åsnorna!" utbrister Holmes. "Om de låtit hästen fortsätta, skulle den ha lett dem till platsen för brottet! Låt mig se det där, Watson."

Watson ger honom tidningsklippet, och ler förnöjt mot oss.

Medan Holmes, med förnyad entusiasm, ägnar sig åt urklippet, ringer dörrklockan.

"Jag bönfaller Er om hjälp, Mr Holmes", ber en lång, glasögonprydd ung man, som säger sig heta Gerald Locke. "För tre dagar sedan hittades Guy Clarendon mördad på Halliday's. Det är löjligt, men Miss Frances Nolan har anklagats för mordet, och sitter nu häktad vid Brottsdomstolen i Old Bailey."

"Jag skulle just fästa Din uppmärksamhet på ärendet, Holmes", säger Watson, och viftar med ytterligare ett pressklipp.

"Jag kan inte tro att hon skulle kunna begå ett mord. Inte ens på en sådan lymmel som Guy Clarendon."

"Lymmel?" frågar Watson. "Jag har bara hört positiva saker om den yngre Clarendon. Kommer från en förmögen familj, skicklig slagman för West London Cricketeers, framstående fäktare i internationell klass..."

"Han var en knöl! Tyckte om att spela kort och att dricka, och han hängde ihop med några ganska lågklassiga East End-typer. Hans far hade praktiskt taget gjort honom arvlös. Jag försökte säga till Frances att han bara var ute efter hennes pengar, men det hjälpte inte."

"Frances och Loretta Nolan", säger Holmes, och vaknar plötsligt till liv, "överlevande arvingar till Sir Malcolm Nolan som grundade Aberdeen Navigation Company. Sir Malcolm och lady Nolan dödades när en uttalad anarkist, Zagreb Yoblinski, slängde en bomb i deras vagn i tron att den tillhörde hertigen av York. Loretta Nolan, då fyra eller fem år gammal, var också med i vagnen. Som genom ett under skadades hon inte. Ja, mordets blodiga detaljer, liksom hur den avsevärda förmögenheten fördelades, beskrevs utförligt i populärpressen. Mr

Locke, Ni är Miss Nolans beundrare, inte sant?"

"Ja", medger han.

"Varför anklagas Miss Nolan för mordet?"

"Eh, jo..." Locke tvekar. Han ser ytterst besvärad ut, och tar av sig glasögonen och torkar dem för att dölja sitt betryck. Till slut svarar han , med dämpad och förtvivlad röst: "Hon påträffades vid liket, med en pistol i handen."

Holmes nickar, tar på nytt upp pressklippet om kuskens död, och slår dövörat till när Locke på nytt påtalar Miss Nolans oskuld. "Jag beklagar, Mr Locke", säger han till slut och avbryter honom, "men jag kan inte ta hand om Ert fall själv. Jag har ett annat, brådskande ärende på gång." Han går för att ta på sig sin hatt, och tillägger: "Ni kan dock vara lugn för jag kan inte lämna Er i bättre händer", och så försvinner han.

"Ah... jo, Mr Locke", sluddrar Watson. "Ni måste ursäkta... ah,... det vill säga... Som Holmes påpekade, så kommer vi inte att lämna någon möda osparad för att få fram sanningen. Ni har ingenting att oroa Er för."

"Jag... jag... jag är säker på att Ni har rätt", säger Locke, men han låter inte övertygad.

DE BEMÄRKTA LEJONEN

17 Augusti 1888

Första morgonposten innehåller följande brev:

17 augusti 1888

Kära vänner:
Titta i dagens Times. Jag tror att ni kommer att finna någonting intressant. Hör av mig senare.
Holmes

DET KRYPTISKA LIKET

5 Mars 1889

Det är tidig morgon, när vi får ett meddelande från Holmes att han vill träffa oss på St Bartholomew-sjukhusets bårhus. Det sunda förnuftet får oss att avstå från frukost, och vi beger oss istället genast dit.

Vid sjukhuset tror en skötare att våra trötta ögon beror på sorg, och antar att vi kommit för att identifiera återstoden av någon saknad. Hans medlidande kommentarer är så uttrycksfulla att att vi inte har hjärta att rätta till hans misstag. Vi fortsätter hastigt längs en korridor mot en trappa och går ner.

Vi kommer allt längre ned, tills vi hamnar i ett svagt upplyst, grottliknande rum med tre långa rader marmorplattor. De flesta av dem är upptagna av paket, insvepta i vita lakan, vilkas innehåll är både uppenbart och kusligt. I mittraden lyser en lampa och återger silhuetterna av en grupp gestalter som rör sig kring en av plattorna. Vi går tyst fram och ställer oss i gruppens utkant, som sörjande vid en gravplats.

"Den långa och smala kniven trängde in i nacken, stötte uppåt och genomborrade hjärnan", säger sir Jasper Meeks. "Ett expertjobb, skulle jag vilja säga."

"Det verkar märkligt att inte någon i en fullsatt teater, lade märke till uppståndelsen", säger kommissarie Lestrade.

"Inte alls, kommissarien", säger Watson. "Döden var ögonblicklig. Det var säkert ingen uppståndelse att tala om."

Vi spanar över Wiggins axel och ser liket av en man i 35-års åldern. Han är spensligt byggd och trots att det är svårt att avgöra hans längd när han ligger, så uppskattar vi den till omkring 165 centimeter. Det kan tilläggas att ser bra ut, men att hans drag helt saknar särskilda kännetecken. Det enda som starkt avviker från mönstret är hans morotsfärgade hår.

Holmes pekar på likets händer. "Välvårdade, nästan spröda", säger han, mer för sig själv än till någon annan.

"Och ni vet ingenting om honom?"

"Ingenting alls, dr Watson", svarar Lestrade.

"Jag har hans ägodelar i rummet bredvid", säger Meeks.

När vi lämnar kroppen, lägger Holmes märke till vår närvaro och förklarar att mannen hittades död igår kväll på Elephant and Castleteatern. Han mördades under föreställningen och hittades av en vaktmästare efteråt. Vaktmästaren meddelade att den avlidne hade suttit ensam i samma loge, varenda kväll den senaste veckan.

Inne i nästa rum ägnar Holmes den dödes ägodelar, som ligger utlagda på ett bord, sin uppmärksamhet. Först undersöker han kläderna. De består av en svart rock med krage och ficklock av sammet, och mörkgrå byxor med svarta revärer. En etikett i linningen visar namnet "Poole & Son".

"Han var lite grann av en snobb", kommenterar Wiggins och pekar på skjortan med krås.

"Verkligen", instämmer Watson och fingrar på en Derby som är synnerligen lik Wiggins egen.

"Jag har tömt alla fickorna som ni kan se", säger sir Jasper. Inventarierna består av:

1. En räkning från Bridge House Hotel på åtta skilling, daterad 3 mars.
2. 60 pund i sedlar samt lite växel.
3. En cigarr, fortfarande i sin maggördel från "Simpson's".

4. En riven biljett från föreställningen 4 mars på Elephant and Castle, loge M, plats 1.

5. En kråsnål med en diamant.

6. En papperslapp med texten:

V Borough High — H Borough R — St Geo C — H Wterloo — X Bron — V Vic Emb — H Villiers

Holmes plockar upp kråsnålen och går bort till ett glasskåp. "Alldeles äkta", sägar han och pekar på en rispa i glaset.

"Vad är det här?" utropar Wiggins. Han har plockat upp derbyn och drar nu fram ett hopvikt pappersark inifrån svettbandet.

"Utmärkt, Wiggins", säger Holmes. "Låt oss se vad du har där." På papperet, utvikt och utlagt på bordet, står:

5 mars

```
M ormzev rY xögoiv tvsZ sq xEgo hvmzIr crHe
qSx öXer opev oEr Iosx mjePp leRw yrhivoCoi
Kiw tvSz giPp lixx ltxLcäer Rö wdVne Exx vmZe
qIv M ry epP hdH JcvhmK tb Hvmzer tIv rYzcVhi
sq hSpo Crry mRxi wIv xÖtir mRke eTtvsÄmqivew
hi wsQ wdOe rY vihEr zIxe
wmwXe fSowxezIr cV mrXi A
```

"Det verkar", säger Holmes, "som om vi har att göra med en mycket mystisk gynnare."

MUMIENS FÖRBANNELSE

12 April 1889

Vi intar vårt morgonte på Baker Street i hopp om att något nytt fall skall komma förbi. Holmes arbetar vid sin kemibänk och Watson är upptagen av att läsa *The Times*. Stillheten bryts plötsligt av Watson.

"Vilket struntprat, vilken smörja, Holmes!" Watson ger eftertryck åt sitt utbrott genom att slänga morgontidningen på golvet. "Hur kan tidningarna dra fördel av folks vidskepelse så? Och *The Times*, Holmes. Det är *The Times* som startade alltihop." Watson går bort till eldstaden och börjar stoppa sin pipa med tobak ur den persiska toffeln.

"Jag måste säga, Watson", säger Holmes och vänder sig bort från sitt mikroskop, "att Du måste sannerligen vara upprörd för att överge Din älskade Arcadia för min grovskurna sort. Vad är det Du finner så upprörande? Historien med mumiens förbannelse, skulle jag förmoda."

"Ja, Holmes, Du förmodar alldeles rätt, men det tycks mig som om Du snarare borde använda Din skicklighet i att dra slutsatser snarare än förmodanden för att reda upp den här saken. Hela staden befinner sig i upplösningstillstånd. Tre män är döda och vi skall fås att tro att det orsakades av en fyra tusen år gammal mumie. Jag är förvånad över att Du inte visat saken något intresse, Holmes!"

"Jag har följt den i pressen och gjort några efterforskningar. Den uppvisar förvisso ett antal intressanta inslag. Jag tycker väl att huvuddragen är i stort sett uppenbara, men det finns några detaljer som fortfarande måste klaras ut. Jag kanske ser närmare på det när jag är färdig med det fall jag för ögonblicket arbetar med."

"Du menar väl inte att Du tror på det där struntpratet och att en förbannelse bär ansvaret för tre människors död?"

"Min käre Watson, en mordisk förbannelse vilar över människan ända sedan tidernas begynnelse, och jag hävdar inte att jag känner till den förbannelsens orsak. Jag misstänker att orsaken till dessa mord ligger litet närmare till hands än en fyra tusen år gammal mumie."

Holmes vänder nu sin uppmärksamhet mot oss. "Hur vore det om Ni tog en titt på det här? Ni kanske finner något av intresse."

BANKIRENS AVSLUT

11 April 1890

Världens förste konsulterande detektiv, Sherlock Holmes, vänder sig från den eld som återskänkt hans händer en smula värme och sätter sig ned till frukost. Kommissarie Lestrade och doktor Watson sitter med oss kring bordet.

"Nå, Lestrade, vad för Er till vår enkla boning denna kalla, blåsiga morgon? Någonting ondskefullt, antar jag."

"Ni antar helt rätt, Mr Holmes. Mord."

"Jaså minsann. Vem var offret och vilka är detaljerna?"

"Offret var en viss Oswald Mason, Bank of Englands huvudkamrer. Han påträffades mördad i sitt hem klockan 10 i går kväll av sin fru, när hon återkom efter att ha varit ute hela kvällen. Han verkar ha varit en enkel och arbetsam man som levde ett lugnt och anmärkningslöst liv och det finns till synes inga motiv för mordet."

"Nå, Lestrade, jag jag tror knappast att Ni kom hit en sådan här morgon bara för att berätta att Ni har ett mord utan motiv. Jag kan inte tro att Scotland Yard redan har uttömt alla sina resurser och nu måste vända sig till mig."

Lestrade svarar inte genast. Hans mörka ögon riktas mot ett fat rökt sill som står mitt på bordet. Efter ett ögonblick lyfter han blicken och betraktar Holmes. "Ni har rätt, Mr Holmes. Jag tror att det är förhastat, men jag är här på finandepartementets begäran. Det tycks som om Mr Mason höll på med ett uppdrag för departementet och ministern vill vara säker på att Masons död inte har någonting att göra med uppdraget i fråga."

"Har Ni några bevis för att mordet hade med finansdepartementets ärende att göra?"

"Nej, inga alls. Jag försökte övertyga ministern om att såvida inga nya bevis dyker upp så verkar det som om Masons död bara var ännu ett alldagligt mord som jag är övertygad om att Yarden kan lösa.

"Det är jag säker på, Lestrade, men som jag redan tidigare sagt och som Ni kan vara övertygad om, så finns det ingenting så onaturligt som det alldagliga. Just för ögonblicket är jag upptagen av att slutgiltigt lösa ett knepigt problem, men mina vänner här kan måhända ta en titt på fallet tills jag blir ledig."

THEMSEN-MORDEN

4 Juni 1890

Billy håller upp dörren för oss medan vi kliver in i den välkända omgivningen på Baker Street 221B.

"Där har vi våra vänner, Gregson. Kom in och slå Er ned här vid bordet." Efter att ha hälsat oss välkomna lutar sig Holmes tillbaka i sin stol och väntar medan vi tar plats mitt emot honom och kommissarie Tobias Gregson från Scotland Yard. "Ni känner visst mina vänner, Gregson?"

"Ja. Ja visst." Gregson hälsar oss med en nick.

"Watson, kan Du hämta lite te åt våra vänner."

"Självfallet, Holmes. Med nöje."

Watson, som stått bredvid serveringsbordet, hämtar tekannan och kopparna och slår sig ned vid bordet tillsammans med oss.

"Jag har bett Er komma till Baker Street i dag för att lyssna till vad kommissarien har att berätta om den serie mord som ägt rum under den senaste veckan. Tidningarna kallar dem Themsen-morden, då samtliga lik påträffats i eller nära Themsen. Kommissarien?"

Kommissarie Gregson sticker ned handen i fickan och drar upp en anteckningsbok. Han lägger den på bordet framför sig, öppnar den och betraktar några sidor innan han vänder sig till oss. "Jag hoppas att Ni kommer att kunna hjälpa oss något med det här problemet. Jag är upptagen av två andra fall för ögonblicket och Lestrade verkar varken veta ut eller in."

Holmes vrider sig i stolen och öppnar munnen men nöjer sig med ett menande leende.

"Tidigt i morse", fortsätter Gregson, "påträffades Roland Jaquards kropp under gångbron vid Charing Cross, på Themsens södra sida. Han var svårt misshandlad och märken runt halsen tyder på att döden inträffade genom strypning. Som Ni troligen vet var detta det femte lik som påträffades i Themsen eller på dess stränder under den senaste veckan. Än så länge har inget samband påträffats mellan dessa mord och det kanske inte finns något, men det är det jag vill ta reda på."

"Vad kan Ni berätta för oss om Jaquard?

"Roland Jaquard, 36 år gammal, var styvson till lord Astley Denham. Hans far, general William Howard Jaquard, dödades under Sepoy-upproret. Hans mor, lady Margaret, gifte sig med lord Denham år 1860. Hon är en av london-societetens ledande damer. Roland hade rykte om sig att vara en odåga, somliga skulle till och med säga en skojare. Hans enda synbara inkomstkälla var hans skicklighet med spelkorten. Han var en av Londons bästa whistspelare och kunde oftast träffas vid Bagatellklubbens spelbord på Poland Street 14, NW. Man kunde också stöta på honom hos Londons bästa familjer, i salongerna och ibland i sovrummen."

"Sovrummen? Menar Ni att han var en kvinnotjusare?" frågar Watson.

"Det var en del av hans rykte."

Holmes, som suttit tyst under Gregsons föredragning, vänder sig nu till kommissarien. "Har ni kommit fram till något angående de övriga morden?"

"Inte såvitt jag vet. Som jag nämnde är det Lestrade som lett efterforskningarna, men föga

eller ingen framgång har uppnåtts. Jag kan ge Er namnen på de övriga offren om Ni så önskar."

"Det vore en bra början", säger Holmes. Medan Gregson letar genom sin anteckningsbok vänder Holmes sin uppmärksamhet mot oss. "Fallet uppvisar ett antal intressanta möjligheter för Er. Vi vet inte om det finns något samband mellan de olika morden, men jag tror inte på slumpen. Fem kroppar på sex dagar som påträffas i eller vid Themsen är lite för mycket slump för min del. Kom ihåg att vi måste leta efter brottets underliggande logik.Oavsett hur djävulskt det brottsliga sinnet än är, så brukar det ligga en del logik bakom det. Det är den vi måste finna. Har Ni hittat offrens namn, kommissarien?"

"Ja, här är de. Jag har gjort en lista åt er med offrens namn och datum för respektive mord. Här är den." Gregson ger oss följande lista:

Nathan Revell	30 maj
Cyril Maude	31 maj
Charles Attard	1 juni
Leo Shephard	3 juni
Roland Jaquard	4 juni

"Jag hoppas att Ni kommer att kunna hjälpa oss med det här fallet, Mr Holmes."
"Tyvärr är Watson och jag inblandade i ett komplicerat litet problem som vi måste slutföra, men vi kommer att hjälpa Er så mycket som möjligt."
"Vad kan vara mer angeläget än fem mord, Holmes?"
"Många saker, Gregson, många saker. Men jag är inte ointresserad av fallet och jag kommer att ägna mig så mycket jag kan åt det. Jag är säker på att våra vänner kommer att kunna kasta litet ljus över problemet, Gregson."

TENNSOLDATENS FALL

10 Juni 1890

Vi befinner oss på Baker Street 221B och firar i stillhet lösningen på fallet med Themsenmorden när vi hör oväsen från gatan nedanför, följt av dörrklockans ringsignal och ljudet av tunga fotsteg i trappan.

"Det verkar som om vårt ögonblick av triumf blir kortlivat. Kom in, Lestrade."

Lestrade tittar försiktigt in, med ett ansiktsuttryck som visar hans förvåning över att bli igenkänd innan man sett honom.

"Hör nu, Holmes!" utbrister Watson. "Jag antar att Du tänker tala om för oss att Lestrade ringer på dörrklockor på ett alldeles säreget sätt och att Du skulle känna igen hans fotsteg överallt?"

"Nej, min käre Watson, inte alls." Holmes skrockar. "Men då vägen från ytterdören till vår dörr tillryggalades på några sekunder, och då den inte åtföljdes av något varnande utrop från Mrs Hudson, måste vi antaga att hon kände till besökaren. Vem skulle ha såpass bråttom och genast bli insläppt om inte kommissarie Lestrade i något angeläget ärende å yrkets vägnar? Dessutom tittade jag för några ögonblick sedan ut genom fönstret och såg då kommissariens droska svänga in på Baker Street. Nå, kommissarien, nu när Ni hämtat andan, varmed kan vi stå till tjänst?"

Lestrade kastar sig ned i en stol och utbrister, "General Farnswoth Armstead, en av de sex återstående innehavarna av en lott i Waterloo-tontinet, har blivit mördad."

"Waterloo-tontinet?" frågar Watson.

"Ett slags lotteri. Tontinet startades 1815 för att hjälpa veteranerna från slaget vid Waterloo, Wellingtons seger över Napoleon. Man betalade ett pund för en lott i någon ung släktings namn — hela vitsen är att vara långlivad. Intäkterna från lottförsäljningen uppgick till över en miljon pund, av vilket hälften genast betalades ut till veteranerna och deras familjer för att täcka kostnaderna för läkarvård och andra utgifter. Resten gick till ett konto i Bank of England där det har ackumulerat ränta sedan dess. Den siste överlevande lottinnehavaren kommer att få ut den summan."

"Säkert en konungs lösensumma!" utbrister Watson. "Vilka, är de överlevande lottinnehavarna?"

"Den äldste är kapten Robert Juergens, 82 år. Därefter Anita och Claire Thomas, tvillingar, 80 år gamla. William Rowland, 79 år. Peter Dudley, 77. General Armstead var med sina 74 år den yngste."

"*The Times* ordnar någon sorts evenemang den artonde för tontin-innehavarna", säger Holmes.

"Det stämmer. En middag på årsdagen av slaget vid Waterloo, på Langham Hotel."

"Varifrån känner jag igen namnet Armstead?"

"Du kanske tänker på generalens bok *Erövrarnas skatter,* Watson", säger Holmes. "Han var en välkänd konstsamlare, vill jag minnas."

"Visst var han det, Mr Holmes", säger Lestrade. "Han var intresserad av värdeföremål som vid något tillfälle tillhört berömda militärer. Boken följde olika föremåls historia och hur de vandrade från samlare till samlare. En riktig sensation när den kom, om Ni förstår vad jag menar. När han dog arbetade han på en reviderad upplaga åt sin förläggare, Norgate & Company. Den skulle innehålla ett helt nytt kapitel om en fantastisk diamant kallad

Polstjärnan, som en gång tillhörde Joseph Bonaparte, Napoleons bror. Generalen hade nya upplysningar som spårade diamanten till dess nuvarande ägare. Vad tror Ni, Holmes?"

"Jag tror, kommissarien, att Ni bör redogöra för under vilka omständigheter generalen dog", säger Holmes.

"Åh! Eh... vid tiotiden i morse släppte generalens betjänt och förre kalfaktor, David Sennett, in en besökare till generalens arbetsrum. Besökaren var en äldre herre, med fransk accent. Sennett kände inte igen honom. Det var utomordentligt ovanligt, då generalen aldrig tog emot någon på morgonen när han arbetade. Men besökaren hävdade att om generalen läste ett brev så skulle han visa sig utgöra ett undantag från denna stadfästa regel. Och det stämde. Sennett bar in brevet till generalen, som blev mycket blek när han läste det. Han sade till Sennett att släppa in mannen. Sennett kände på sig att någonting inte stod rätt till, och stannade i närheten av arbetsrummet i omkring en kvart. Plötsligt hörde han det distinkta ljudet av svärd mot svärd. Han försökte gå in i arbetsrummet, men fann att dörren var låst. När han försökte slå in den hörde han ljudet av glas som krossades. Han uppgav sina försök och sprang ut till köket och genom köksdörren för att ta sig in i arbetsrummet från trädgården. När han kom fram hade besökaren försvunnit och generalen låg lutad över en glasmonster, vars trasiga ovansida förklarade det krossade glaset. Innan Sennet kunde hjälpa honom tappade han en värja ur handen och föll död ned.

"Jag antar", frågar Holmes, "att brevet som så upprörde generalen, inte stått att finna någonstans?"

"Stämmer, Mr Holmes."

"Nåväl, kommissarien, vi skall ägna våra hjärnor och fötter åt uppgiften."

"Tack, Mr Holmes."

DEN FÖRBINDLIGE ADVOKATEN

26 Juni 1890

När vi kommer in i Holmes våning stöter vi på ett ytterst tystlåtet och fundersamt sällskap. Vår uppmärksamhet riktas mot Holmes som sitter med utsträckta ben och lockar fram enstaka toner från sin fiol. Det verkar som om instrumentet inte lockar fram ljud utan bild, för mästerdetektiven. Medan han spelar en disharmonisk melodi tycks en vision formas bakom de grå, tankfulla ögonen. Dr Watson, som sitter på stolskanten, stoppar sin pipa medan han ägnar mattan en minutiös granskning. Kommissarie Lestrade som står nära spisen och bläddrar i sin anteckningsbok, försöker förtvivlat läsa mellan raderna i sin egen handstil. Det tar ett ögonblick innan någon lägger märke till vår ankomst.

"Ah, Er snabba reaktion på mitt meddelande är ytterst vänlig. Kommissarie Lestrade har ett ganska knivigt problem åt oss. Kommissarien, vill Ni vara så vänlig?"

"Omkring klockan 10 i morse", börjar Lestrade, "fick jag ett bud från Sloan, Swathmore och Cartwrights kontor. Ni känner tvivelsutan redan till att de är en av de främsta advokatfirmorna i hela London. De stiftelser de förvaltar uppgår till flera miljoner och de anlitas av världens främsta företag som rådgivare vid kontraktsskrivning.

Meddelandet från konstapel Lane löd, 'Ny delägare faller ner död. Läkare på platsen misstänker gift. Kom genast.'

Jag anlände till Sloane-husets entré och tog en av de två hissarna till fjärde våningen. När jag hade gått ut ur hissen gick jag till höger och gick längs en kort korridor och in i ett stort runt rum. Mitt i rummet stod tre skrivbord, uppenbarligen direktionspersonalens arbetsutrymmen. Runt rummets vägg fanns det fem dörrar. Konstapel Lane vinkade åt mig att gå till en av dem.

Där fann jag liket av Melvin Tuttle, anställd i företaget sedan två och ett halvt år, och nyligen befordrad till delägare. Dr Jerrold Mason, vars mottagning ligger i byggnaden, var också närvarande. Han sade mig att en undersökning av liket antydde hjärtslag, men att med tanke på mannens ungdom — Tuttle var 28 år gammal — och uppenbart goda hälsa, misstänkte han gift."

"Nu är ju inte hjärtslag okända ens i den åldern", avbryter Watson. "Yttre tecken på hälsa innebär inte alltid att den föreligger."

"En utmärkt iakttagelse, min käre Watson", säger Holmes, "men sir Jasper kommer tvivelsutan att kunna berätta mer efter en grundlig undersökning."

"Förvisso, förvisso", säger Lestrade. "Men min instinkt säger mig att mannen blev förgiftad. Faktum är att jag sätter mitt rykte i pant på det."

"Ett gediget rykte, minsann", säger Holmes. "Var snäll och fortsätt, kommissarien."

"Som en följd av dr Masons och mina egna misstankar", fortsätter han, "sände jag tekoppen och kakan som påträffades på Tuttles skrivbord, liksom en påse kolor som låg i översta lådan, till professor Murray för analys. Jo, samma med Tuttles tobakspung och pipa." Vid dessa ord betraktar han Holmes för godkännande och den lätt roade Holmes ger honom det med en nick.

"Medan konstapel Lane samlade ihop innehållet i Tuttles skrivbord för att skicka det till Yarden att förtecknas och undersökas, lade jag beslag på det tomma kontoret bredvid Tuttles för att leda utredningen.

Enligt Emmett Price, hisskötaren, arbetade Tuttle över i går kväll och i morse kom han tidigt, strax före åtta. Några viktiga kontrakt måste skickas ut, och det var Tuttles ansvar.

Klockan nio kom Mrs Margaret Potter och Miss Alice Spring nästan på samma gång in i entrén. Mrs Potter leder direktionskansliets arbete och har arbetat på företaget i omkring 22 år. Miss Spring, en attraktiv brunett, är direktionssekreterare och anställd i företaget sedan fem år tillbaka. Price lade märke till att hon verkade 'tankfull'. Den tredje medlemmen av direktionskansliet, maskinskriverskan Miss Brenda Walker, arbetade också över i går och väntades inte in förrän på eftermiddagen.

En av de tre huvuddelägarna, sir Sidney Sloane, firmans grundare, kommer aldrig före tolvtiden; Mr Henry Swathmore som är chef för stiftelseavdelningen arbetade över med Tuttle igår kväll och hade en tid på Bells Bad klockan nio på morgonen; och Mr Whitney Cartwright, chef för kontraktsavdelningen tog igår ut en oplanerad tjänstledighet på obestämd tid.

Enligt Mrs Porter var Mr Tuttles dörr öppen när hon och Miss Spring anlände. När han såg dem reste han sig upp, vinkade med pipan som hälsning och stängde dörren. När Mrs Potter gick runt till de tre huvuddelägarnas kontor för att hämta promemorior med mera, satt Miss Spring vid sitt skrivbord och grät. Mrs Porter försökte ta reda på vad det var som hade hänt, men Miss Spring avvisade henne. Mrs Porter uppskattar att det gick en kvart under vilken tid hon sorterade posten medan Miss Spring skrev maskin vid sitt skrivbord och Mr Tuttle arbetade bakom den stängda dörren till sitt kontor.

Därefter började Mrs Porter förbereda morgonte. När det var färdigt bar hon in en kopp te och en färsk kaka, inköpt på Lydells Bageri, Macklin Street 345, till Tuttle. Han tog emot dem och gav henne elva brev som genast skulle postas, med orden att han var mycket glad över att kontrakten äntligen var klara. Mrs Porter lade märke till att Tuttle verkade trött, och till och med litet ostadig — hans högra hand skakade när han försökte tända pipan — men hon märkte ingenting allvarligt.

Därefter lämnade hon kontoret, stängde dörren efter sig och gick direkt bort till hissen. När Price kom gav hon honom breven med instruktioner att ge dem till en springpojke som skulle posta dem omgående. Hon hade just kommit tillbaka till sitt skrivbord när hon hörde ett brak från Tuttles kontor. Efter att ha utbytt en blick med Miss Spring som under hela händelseförloppet suttit vid sitt skrivbord, gick de båda för att undersöka vad som hänt.

De fann Tuttle liggande på golvet, uppenbarligen livlös. Miss Spring rusade mot kroppen under ropet, 'Åh, Melvin!' Mrs Porter lyckades få ut henne från kontoret och lugna ned henne något innan hon via Price tillkallade dr Mason. Och där har Ni hela historien."

"Jag antar att Ni, hur säger man, 'grillade' de två damerna ordentligt?" frågar Watson. "Gift är ju när allt kommer omkring ett kvinnans vapen."

"Båda *utfrågades* var för sig och deras berättelser stämde i stort sett", svarar Lestrade.

"I stort sett?" frågar Watson häftigt.

"Två vittnen till samma händelse kommer aldrig att avge samma vittnesmål in i minsta detalj", säger Holmes. "Om de gjorde det vore det verkligen misstänkt, som kommissarie Lestrade mycket väl vet."

"Ja... jo... givetvis", håller Lestrade försiktigt med.

"Ni nämnde ett tomt kontor, kommissarien?"' frågar Holmes.

"Ja, fram till förra veckan innehades det av Harold Diggs. Det verkar som om både Diggs och Tuttle befordrades från våningen under för tre månader sedan. Diggs, som arbetat 11 år i företaget, tog avsked när Tuttles delägarskap tillkännagavs. Såvitt jag förstått grälade han med sir Sidney förra tisdagen."

"Ah, en avundsjuk kollega!" säger Watson. "Ett klart mordmotiv."

"Mr Holmes", säger Lestrade och ignorerar fullständigt Watsons anmärkning, "jag medger att jag är helt förvirrad. Chefen har redan meddelat mitt kontor att han väntar sig en snabb lösning på det här brottet."

Holmes nickar allvarligt och säger, "Givetvis, kommissarien. En snabb lösning är alltid önskvärd i samtliga fall. Vi kommer självfallet att hjälpa Er med det här ärendet."

DE FÖRSNILLADE MÅLNINGARNA

22 Januari 1891

Vi sitter runt brasan på Baker Street 221B och hör Holmes docera om morgontidningens nyheter, när vi avbryts av dörrklockans frenetiska ringande. En lång, vithårig herre i övre femtioårsåldern släpps in av Mrs Hudson. Holmes stiger upp ur sin stol, tar ut körsbärsträpipan ur munnen och säger, "Åh, sir Simpson, det är en inte oväntad glädje att få se Er. Vi — liksom hela London — har talat om stölden av de två de Kuyper-målningarna från National Gallery igår natt, så ett besök av museichefen är ingen överraskning. Vill Ni inte sitta ned och berätta vad Ni känner till om denna olycksaliga historia?"

Holmes har gått bort till eldstaden och stoppar sin pipa ur den persiska toffel som hänger från spiselkransen. Sir Simpson Witcomb sänker trött ned sin långa lekamen i den stol som Holmes just lämnat och börjar berätta. "Som Ni vet ägde en auktion rum på Armitage's Gallery för omkring sex månader sedan, 1 juli för att vara exakt, där två nyupptäckta de Kuyper-målningar såldes. Dessförinnan fanns bara sex tavlor av denne store men föga kände mästare. Fyra finns i Louvren i Paris, en i Rijksmuseum i Amsterdam och en i lord Winslow Smedleys privata samling i London. Ni kan därför föreställa Er vilken upphetsning det blev i konstvärlden när de två målningarna bjöds ut till försäljning. I maj, när min chefsintendent Brady Norris återvände från sin semester i Belgien, berättade han för mig om den förestående försäljningen. Jag gick genast till museets styrelse för att få tillåtelse att inköpa målningarna. Som Ni vet lyckades jag och tavlorna såldes till National Gallery för 125 000 pund, en avsevärd summa, men mindre än vi väntat oss. Vi hade tur i så måtto som att auktionen ägde rum i London med så kort varsel att många av de köpare som skulle ha drivit upp priset inte hade möjlighet att närvara.

National Gallery har alltid varit stolt över sin samling flamländska och holländska tavlor. Rubens och Rembrandts mästerverk har alltid uppskattats av den engelska allmänheten och de Kuyper-målningarna blev ingen besvikelse härvidlag. De Kuyper-tavlorna blev centralpunkten i det flamländska rummet. Jag är övertygad om att Ni förstår den fascinerande känsla folk känner när de står inför ett föremål såpass sällsynt som de Kuyper-tavlorna. Jag uppslukades och fascinerades av tanken på att samla alla kända tavlor av de Kuyper. Alla de Kuyper-ägare gick med på det och om två dagar skulle utställningen ha öppnats. Nu är den uppskjuten, inte för evigt, hoppas jag. Detta kan tillfoga museet obotlig skada, Mr Holmes."

Holmes, som stått framför brasan med ögonen riktade mot lågorna, vänder sig nu om och betraktar sir Simpson. "Målningarna var väl försäkrade, sir Simpson?"

"Ja, givetvis. Av Lloyd's. Det är den förlorade tillförsikten till museets säkerhet som oroar mig. Andra museer kommer inte att låta oss ställa ut deras ttavlor om vi inte kan garantera deras säkerhet. Jag har just kommit från Metropole Hotel, där jag träffade Jean-Paul Beauclair, Louvrens intendent och han kommer inte att låta sina fyra de Kuyper-tavlor ställas ut på National Gallery, av rädsla för att de inte skall vara säkra. Jag fruktar för samma reaktion från Amsterdam och lord Smedley, för att inte tala om alla framtida utställningar som kan tvingas ställas in om vår säkerhet fortsätter att betvivlas."

"En fråga, sir Simpson. Var utställningen välkänd?"

"Ja, förvisso. Den har varit allmänt känd i flera veckor. Vi hade ingen anledning att hemlighålla den. Vi väntade oss ett stort och entusiastiskt mottagande från allmänheten."

"När skulle de övriga tavlorna hängas upp på museet?"

"I morgon, Mr Holmes."

"Och var även detta allmänt känt?"

"Ja, det var det. Pressen var inbjuden och vi hade förberett en liten ceremoni."

"Och var befinner sig de övriga tavlorna nu?"

"Louvre-samlingen är på franska ambassaden. Rijksmuseums de Kuyper är i vårt lager. Vi skulle hämta lord Smedleys i hans Londonresidens på morgonen."

"Tack, sir Simpson. Jag tror att vi nu har alla fakta. Förhoppningsvis kommer vi att kunna reda ut den här saken inom kort. Var kan vi få tag på Er för den händelse vi skulle behöva ställa några ytterligare frågor?"

"Jag kommer att vara i min bostad. Ni är välkomna dit."

BROTT OCH MYSTERIER

LÖSNINGAR

"Hur ofta har jag inte sagt Dig, att när Du har eliminerat det omöjliga, så måste vad som än blir kvar, hur otroligt det än är, vara sanningen?"
Sherlock Holmes

LÖSNINGEN TILL FALL 1

Vi har på nytt samlats på Baker Street 221B för att jämföra våra resultat och diskutera fallet, i ett försök att knyta upp dess många knutar, när Holmes till slut börjar tala.

"Det stod från början klart att stölden av Mr Allens plånbok bara var ett villospår som skulle dölja brottslingens verkliga avsikter. För det första är det tveksamt om en riktig brottsling skulle förbigått två värdefulla ringar, och för det andra så skulle inte ett vanligt rån kunnat förklara den tomma mappen med beteckningen SP No. 10-A."

"Men dokumentportföljen påträffades låst", protesterar Watson. "Så vitt vi vet låste Allen den, och därefter förblev den låst tills Du själv öppnade den. Jag skulle kunna tillägga att jag blev riktigt chockerad över Din skicklighet i sådana brott."

"Att studera brott innebär att att samla kunskaper om brottets metoder. I alla händelser måste brottslingen ha öppnat den, vilket framgår av kroppens position och var dokumentportföljen låg i förhållande till den. När Allen sköts, slängdes hans armar ut i en halvcirkel från kroppen. Portföljen måste därför ha kastats iväg, vilket också bekräftas av revan i lädret, spår efter att den skrapat mot de ojämna gatstenarna. Ändå påträffades den nära kroppen, och till yttermera visso i midjehöjd, exakt rätt läge om mördaren hämtade den och förde den till nyckeln på Allens klockkedja.

När vi vet att innehållet i mappen var av betydelse för mordet, och att koden stod för Specialprojekt No. 10, en ny fartygskanon för Amiralitet, så var det en lätt sak att gallra fram två misstänkta bland de kunder som rökte Benson & Hedges Imperial. Cigaretten som påträffades på platsen var givetvis en Benson & Hedges cigarett."

"Ni måste mena greve von Schulenberg och Emile Zobar, de tyska och franska militärattachéerna", gissar Wiggins.

"Nej, inte alls. Kom ihåg att alla tekniska data förvarades på Deverell Street-fabriken. Mappen SP No. 10-A innehöll, i likhet med övriga mappar i Allens portfölj, bara administrativa data, sådant som vore av föga eller inte värde för en främmande makt. Den kunde däremot innehålla sådant som kunde skada en av bolagets anställda. De två intressanta namnen på Benson & Hedges' lista var därför lord Ragland och Richard Camp.

Kapten Egan bidrog, helt oavsiktligt, i hög grad till att fria Camp. Ett besök på fabriken bekräftade dessa uppgifter."

"Hans besök på franska ambassaden var dock misstänkta", hävdar Watson.

"Fotografierna på hans skrivbord förklarar dem helt och fullt. Kyrkan i bakgrunden, med de ofullbordade tornen är Notre Dame-katedralen i Paris. Mr Camps älskade är fransyska, och bor på franska ambassaden. Dessutom misstänker jag att damen på något sätt är besläktad med Emile Zobar. De Benson & Hedges Imperials som Mr Camp — en cigarrökare — köpte, var avsedda som present till monsieur Zobar.

När vi på detta sätt ha eliminerat alla andra, blir lord Ragland vår man."

"Men varför? Vad var den farliga information som stod i mappen?" frågar Watson.

"Av det mystiska telegrammet till Egan och meddelandet om Spaniard's som Allen snappade upp, vilket för övrigt förklarar varför ett meddelande signerat 'F.M.' var skrivet med Allens handstil, framgår det klart att Ragland var i färd med att sälja Specialprojekt No. 10 till en främmande makt. De bevis som Allen hade fanns i mappen, och skulle överlämnas till kapten Egan.

Jag tror att Mr Allen gick till fabriken den morgonen i syfte att konfrontera lord Ragland med dessa bevis. När han snappade upp meddelandet såg han sin chans att ta Ragland och 'F.M.' — Fjodor Meshkoff, ryska ambassadens militärattaché — på bar gärning. Han ordnade mötet med Egan, och gjorde sig beredd att 'slå till'.

Ragland, å sin sida, fick antingen reda på Allens överraskande besök och hur han snappade upp meddelandet, eller också upptäckte han någonting misstänkt med själva meddelandet. Han väntade troligen hela dagen på att fällan skulle slå igen, och när den inte gjorde det, så insåg han att Allen höll honom på halster. Han dolde sig då i gränden, väl vetande att Allen skulle komma den vägen, och sköt honom."

LÖSNINGEN TILL FALL 2

Vi befinner oss på Baker Street 221B och försöker komma fram till en lösning, när Holmes kommer in i våningen.

Hans utseende är förvånande. Hans berömda jägarhatt är försvunnen, byxorna är nedstänkta av lera, och hans kavaj är sönderriven. Än värre är det nakna uttrycket av misslyckande i hans ögon. Utan ett ord hasar han bort till handfatet och börjar skölja av sitt smutsiga ansikte med vatten.

"Holmes", säger Watson dämpat, "vi har det tusan så svårt med det här fallet. Kan Du hjälpa oss?"

Holmes stelnar till, men efter ett ögonblick suckar han djupt. När han vänder sig om mjuknar hans ansiktsuttryck tills skuggan av ett leende leker i hans mungipor.

"Givetvis, Watson", säger han, och anpassar sig till Watsons dämpade ton. "Hur kan jag stå till tjänst?"

Under de närmaste tjugo minuterna sätter Watson in Holmes i fakta kring mordet på Guy Clarendon, genom att relatera våra vandringar runt staden. När Watson har slutat, börjar Holmes tala.

"Utmärkt, Watson. Du har lyckats lösa två fall åt Scotland Yard, men jag tvivlar trots det på att Lestrade kommer att anse sig stå i tacksamhetsskuld till Dig."

"Har jag?"

"Ja, förvisso. Clarendon är skyldig spelaren Kilgore 7.000 pund. Dessvärre har han inga pengar, och är i onåd hos sin far. Kilgores kumpan, den farlige Gus Bullock, ses stryka omkring runt Clarendons hem, och den unge Clarendon får ett kok stryk. För att lösa sitt problem börjar Clarendon ägna sig åt inbrott. Hans tilltänkta offer är medlemmar av hans egen klass, vars umgängesliv han känner till, och vilkas hem han besökt. Han skaffar en svart tröja och ett par svarta byxor, färgar ett par fäktarskor av segelduk, och kommer fram till att han behöver en operationsbas. Det kan mycket väl vara Bullocks närvaro i krokarna som fött hans önskan att dölja sig själv. I alla händelser väljer han Halliday's.

Clarendon kommer till Halliday's, och ägnar en dag åt att undersöka stället. Det är värt att notera att han byter rum, till ett i hotellets bakre del, där lämpliga klängrankor och en spaljé leder till sovrumsfönstret.

Den 1 juni har Bullock upptäckt Clarendons eleganta gömställe, och konfronterar honom i lobbyn. De 5.000 pund han fått av sin far tas ut, och går till Kilgore som en delbetalning. Den kvällen slår 'Societetstjuven' till för första gången. Clarendon, Kilgore och Calvin Leach, välkänd hälare, ses i varandras sällskap. Det kan också vara värt att lägga märke till att hälften av värdet från de första tre societetsinbrotten uppgår till 2000 pund — Leach betalar i allmänhet halva priset för stöldgods — vilket är lika med Clarendons skuld till Kilgore. Nu är Clarendon skuldfri, och har möjlighet att tjäna pengar åt sig själv, vilket också framgår av senare banktransaktioner. Dagen efter vart och ett av de tre nästa inbrotten sätter Clarendon in pengar.

Inbrottens mönster är nu klart. Clarendon valde ut ett mål, en lämplig natt, och kontaktade Leach. Samma kväll brukade han komma in på Halliday's, i god tid före kl. 22.00, för att fastställa sitt alibi, byta till sina arbetskläder, och klättra nerför spaljén. När inbrottet var genomfört återvände han, bytte om på nytt, och träffade Leach. Nästa dag deponerade han sin

del av bytet. Mönstret bröts natten till den 1 juli, natten när Cleopatra-tiaran stals.

Loretta Nolan, som länge varit Clarendons följeslagare i olika typer av rackartyg, kände till inbrotten. Det är fullt möjligt att hon deltog i dem. Hennes distinkta skratt visar att hon var på Halliday's. Strax efter det femte inbrottet tog två planer form: den ena var Clarendons, och avsåg Cleopatra-tiaran, den andra var Loretta Nolans.

Natten till den 1 juli klättrade hon in i Clarendons rum via spaljén, beväpnad med en derringer som hon köpt fem dagar tidigare hos S. Goff i sin systers namn. Clarendon återvände från nattens arbete, och hällde upp två glas för att fira. Då sköt Loretta honom, och tog tiaran.

Någon gång samma kväll gick hon till sin systers hem. Hon var väl förfaren i hur man skulle göra, och hypnotiserade Frances. Hon sade därefter åt henne att gå till Clarendons rum med derringern, och skjuta av den i taket.

Loretta Nolans mentala tillstånd var tvivelsutan sådant att hon såg inbrotten som ett mycket komplicerat spel. Det slutliga bedrägeriet, och hennes listiga metod att blanda in systern, måste ha framstått som spelandets höjdpunkt. Om Du är snäll och kontaktar Lestrade, så tvivlar jag intet på att ni kommer att finna att Miss Nolan fortfarande har kvar Cleopatra-tiaran."

Holmes suckar djupt, och verkar plötsligt trött. Den gnista av energi och intresse som Watsons bön om hjälp väckte hos honom, är nu nästan försvunnen. Han sitter tyst ett ögonblick, och betraktar sitt smutsiga yttre. Utan tvivel ruvar han på sitt misslyckande med att lösa mordet på kusken. Till slut börjar han gå mot sitt rum, mumlande "Jag tror att jag skall ta och snygga upp mig nu."

I dörren stannar han upp, och viskar: "Watson, nålen."

LÖSNINGEN TILL FALL 3

"Jag antar att ni fick mitt meddelande", hälsar oss Holmes när vi kommer in i hans rum. "Te?"

"Ni vet hur mycket jag förlitar mig på tidningarna, både för informationer och för förströelse, och dagens nummer av *The Times* var inget undantag. Det var mordet på två lejon som fångade mitt intresse. Ett enkelt litet problem, men ett som jag trodde kunde roa er.

Ni måste medge att upptäckten av två lejon, döda eller levande, i Hyde Park, är värd att utreda. Vi bör börja med att ställa oss själva några grundläggande frågor. Jag började med följande: ett, varifrån kom lejonen; två, varför mördades de; tre, varför mördades de i Hyde Park; och fyra, vem mördade dem?

Först och främst var det inte särskilt svårt att lista ut varifrån lejonen kom. Det rör sig ju inte om ett vanligt husdjur. Jag kan bara tänka mig två platser de kan ha kommit från, zoologiska trädgården eller Roy Slade's Wild African Extravaganza som kom till London i går. Jag förutsatte av en mängd skäl det senare ursprunget, huvudsakligen därför att morden ägde rum samma dag som showen anlände. Hörde Du efter med Roy Slade vid Hengler's, Wiggins?"

"Ja, det var därifrån lejonen kom. De vistades i en låst, gallerförsedd transportbur, när de försvann."

"Nästa fråga, varför de mördades, låter vi tills vidare vara, och övergår i stället till varför de mördades i Hyde Park. Om allt mördaren ville uppnå var att döda lejonen, fanns det väl ingen anledning att stjäla deras vagn, köra den tvärs igenom staden till Hyde Park, bryta upp låset och döda lejonen där? En möjlig anledning som man omedelbart kommer att tänka på är att Hyde Park är relativt öde vid 2-tiden på morgonen.

När jag kommit så långt skickade jag ett telegram till Lestrade för att fråga om lejonens vagn påträffats. Det hade den, i Archbishop's park. Vad vet vi nu alltså? Lejonen stals från Hengler's, fördes till en öde plats, och dödades där. Mördaren körde vagnen till södra London, och övergav den.

Dessa är fakta, men de talar inte om varför. Här kan på nytt en ledtråd erhållas från tidningen. Det är nyheten att en djurtämjare skadats i hamnen; hans namn var Barry O'Neill. O'Neill är ett namn som är välkänt för mig, och som även borde vara det för er om ni läser tidningarna. Ni minns säkert Thomas O'Neill, juveltjuven. Jag avsände ett nytt telegram, denna gång till Somerset House födelseregister. Svaret bekräftade att Barry och Thomas är bröder. I och med detta fakta hade jag tillräckligt med data för att ställa upp en arbetshypotes.

Faktum: för sex månader sedan flydde Thomas O'Neill, juveltjuv, från London-polisens efterforskningar, och påstods ha setts på kontinenten. Faktum: för sex veckor sedan stals storhertiginnans av Oldenburg juveler. Faktum: polisen i Oldenburg och angränsande stater spärrade genast sina gränser, och började en intensiv jakt på juvelerna. Faktum: Thomas O'Neill anhölls av myndigheterna i Oldenburg, men dessa fann ingenting som kunde binda honom till brottet. Faktum: Roy Slade's Wild African Extravaganza hade just avslutat en sexveckors turné i Wilhelmshaven. Faktum: Barry O'Neill, Thomas' bror är truppens lejontämjare. Faktum: Barry O'Neill skadades under urlastningen i Londons hamn, och vistas för tillfället på sjukhus. Faktum: två av cirkusens lejon stals och dödades. Dessa är fakta; vilken är nu hypotesen? Wiggins?"

"Tja", börjar Wiggins, "jag tror att Thomas O'Neill ingick i, och troligen ledde, det gäng

som stal storhertiginnans juveler. I vetskap om vilka säkerhetsåtgärder som myndigheterna skulle vidtaga gav Thomas juvelerna till sin bror Barry. Barry dolde juvelerna i påsar — de påsar vi fann i den övergivna cirkusvagnen. Det skulle krävas en verkligt samvetsgrann tulltjänsteman för att kroppsundersöka ett lejon. Därefter skadades Barry i en olyckshändelse, och hamnade på sjukhus fyra veckor. Thomas kunde inte vänta eller ta några chanser. Wild Africa-showen skulle hunnit avsluta sin treveckors turné i London och rest till Frankrike innan Barry kom ut igen. Thomas stal lejonen, förde dem till Hyde Park och dödade dem. Han tog påsarna och flydde med de stulna juvelerna."

"Utmärkt, Wiggins, utmärkt!"

"Elementärt, Mr Holmes, elementärt."

LÖSNINGEN TILL FALL 4

Ett enkelt fall", säger Dr Watson och värmer händerna vid eldstaden. Med undantag för den där förbaskade koden... förstår inte hur den passar in."

"Enkelt på vissa sätt, Watson, men inte helt avslutat ännu."

Lestrade, vars ansiktsuttryck förändrats från tvivel när Watson talar till förvåning när Holmes gör det, säger nu: "Jag finner ingenting enkelt i fallet, 'förbaskad kod' eller inte. Om Ni vore vänlig nog att förklara för mig, Mr Holmes, så blir jag Er mycket förbunden."

"Givetvis, kommissarie... Först och främst kunde vi göra efterfrågningar på Long Lane 7, SE, Mrs Jetleys Pensionat, för att försöka få fram vår mystiske väns bakgrund och identitet."

"Hur i all världen kom Ni fram till det?" frågar Lestrade.

"Från meddelandet med väganvisningarna, kommissarien. Vår man var uppenbart på väg till Simpson's Cigarrdivan — han hade en cigarr därifrån, och Simpson's ligger på Villers — men hans utgångspunkt var något mer fördold; när allt kommer omkring brukar ju inte gatan man utgår från ingå i vägbeskrivningen.

Vår man började sin färd med att ta till vänster på Borough High Street. Om vi ser efter på den här kartan, så märker vi att det bara finns fyra gator från vilka man kan svänga in på Borough High Street till vänster och sedan färdas söderut."

"Varför söderut?"

"Om man skall kunna gå Borough High Street till Borough Road så måste man färdas söderut. Det betyder att vår man antingen utgick från London Bridge-stationen eller från 7 SE. Jag bortsåg från den första hypotesen. Om någon kommer in till staden för att besöka Simpson's så finns det ingen anledning att göra något uppehåll på London Bridge-stationen. Varför inte fortsätta till Charing Cross? Genom att helt enkelt ställa frågor i 7 SE-kvarterets båda ändar upptäckte jag Mrs Jetley, där redan omnämnandet av ett klart rött hår gav ett ytterst positivt resultat.

För att ge vår man ett namn använde vi oss av två principer. För det första brukar personliga tillhörigheter i allmänhet vara pålitliga när det gäller namninskriptioner. För det andra är det flesta falska namn ingenting annat än en variant eller variation av det riktiga namnet. Hans rakmugg bar inskriptionen 'Mac', Mrs Jetley kände honom under namnet Charlie Donald, och en ångbåtsbiljett var utställd i namnet M. P. Charles. Med våra båda principer i åtanke, föreslår jag att hans namn var Charles P. MacDonald. En skrivelse till myndigheterna i Australien med alla de olika variationerna torde troligen ge Er fullständig klarhet, kommissarien."

"Hur vet Ni att han kom från Australien?"

"Huvudsakligen ångbåtsbiljetten. Resans pris uppgick till 160 pund, vilket antyder en resa av avsevärd längd. Han var definitivt engelskspråkig, men talade med en accent som Mrs Jetley inte kände till. Australien lät som ett bra utgångsland. Ett besök på Jardine, Matheson & Co torde kunna bekräfta eller förkasta denna hypotes.

Det enda namn vi förknippar med MacDonald, som vi kommer att kalla honom, var en skådespelerska på Elephant and Castle, Miss Minnie Cavill. En sida ur programmet var utriven, och Miss Cavills namn hade en ring runt sig. Bredvid namnet fanns anteckningen: 'Vacker.'"

"Så MacDonalds död hade någonting med henne att göra?"

"Sambandet med mordplatsen, Elephant and Castle, tyder förvisso på det. Jag var emellertid

mer intresserad av stetoskopet, overallen och förmansmössan, i synnerhet hur de passade ihop med koden."

"Som är en vanlig substitutionskod", strålar Wiggins. "Nyckeln är i datumet, vilket är helt fel. Han dödades den 4, men det är daterat den 5! Om man flyttar alfabetet så att 'E', den femte bokstaven i alfabetet, blir 'A', den första, så knäcks koden! Ser ni?" Vi trängs runt honom för att läsa hans översättning:

5 mars
I knivar nU tycKer proV om tAck drivEn änDa
mOt yTan klar kAn Ekot ifaLl haNs underkÄke
Ges prOv ceLl hett hatHäxan Ny söRja Att riVa
mEr I nu alL döD FärdiG på Drivan pEr nUväRde
om dOlk Ännu iNte sEr tYpen iNga aPproXimeras
de soM söKa nU redAn vEta
sisTa bOkstavEn äR inTe Z

"Verkar inte särdeles klart", säger Watson.

"Knivar och dolkar?" funderar Lestrade. "Vår man knivades definitivt. Möjligen betyder versalerna någonting."

"Jag fruktar nog, Wiggins, att det är de två sista raderna i Din översättning är de mest talande", säger Holmes. "'De som söka nu redan veta, sista bokstaven är inte Z'. Nyckeln är nummer 5, men professor Moriarty tillämpar det gamla talesättet att bästa stället att gömma någonting är där det är fullt synligt. Glöm substitutionerna; gå tillbaka till det ursprungliga chiffret, och läs bokstäverna lodrätt. Efter fem tecken, inräknat mellanslag, finner vi ett ord, 'möt'. Fortsätt på samma sätt, räkna hela tiden fem tecken och läs neråt."

"möt... roger... gold... tolv... sjätte... glöm... mynt... cox", läser Wiggins.

"Versalerna betyder faktiskt någonting; vissa av dem. Vart och ett av orden i meddelandet följs av en stor bokstav. Läs ihop dem, Wiggins."

"M...O...R...I...A...R...T...Y, Moriarty!"

"Herre Gud! det är så enkelt. Varför tänkte jag inte på det?"

Watson är fullt beredd att besvara Lestrades fråga, men Holmes fortsätter innan han hinner börja.

"Mordet på MacDonald är samtidigt oberoende av koden och den ondskefulla rånplanen, och beroende på dem. Professor Moriarty planerade ett dåd för vilket han behövde en specialist, MacDonald. Givet stetoskopet, Mrs Jetleys anmärkning om MacDonalds händighet med ett mynt, mina egna intryck av hans händer och ledtråden från Porlocks miniatyrkassaskåp, var MacDonalds specialitet uppenbarligen att bryta upp kassaskåp.

MacDonalds kontakter med Moriarty gick genom Roger Thornberry, den Roger som syftas på i koden, och enligt bartendern på Bar of Gold en mästare med stiletten, som är en lång, tunn kniv av italienskt ursprung.

Koden antyder att Myntverket inte längre var målet, och att alternativet var Cox' bank. När jag besökte banken märkte jag att man grävde på andra sidan gatan, till synes i gatukontorets regi. Detta förklarade MacDonalds overall och förmansmössa, och Thornberrys overall."

"Menar Ni att grävningarna leds av Moriartys män? Dem skall jag snart ha plockat in!"

"Vi har fortfarande inte löst mordet."

"Ja visst, ja", ursäktar sig Lestrade. "Förlåt att jag avbröt."

"Helt oberoende av sin del i rånet, eller sitt samband med Thornberry, råkade MacDonald stöta på Miss Cavill. Han gick varje kväll i en vecka till Elephant and Castle, köpte henne juveler — A. Marx & Co är en juvelerarfirma — och följde henne tvivelsutan kvällen den tredje till Bridge House Hotel. Miss Cavill hade dess värre redan en mycket svartsjuk och farlig älskare, Roger Thornberry. Affischen i hans rum angav Miss Cavill som stjärna, och bilden av en blond dam i teaterkostym bekräftade sambandet."

"Thornberry, hmm!" utbrister Lestrade. "Honom skall jag genast ha inom lås och bom!"

"Ni kanske inte får chansen, kommissarien. Det var det jag menade när jag sade att fallet inte riktigt är avslutat. Jag tvivlar på att professor Moriarty kommer att ta väl upp att hans planer stäckts. Han kan redan ha begärt full betalning av Thornberry. På så sätt skipas rättvisa genom en orättvisa."

LÖSNINGEN TILL FALL 5

Nå, Watson, låt mig lugna Ditt sinne; jag tror att vi har en misstänkt förutom mumien."

"Hör nu Holmes, jag har aldrig för ett ögonblick trott att det var mumien. Så'nt struntprat!"

"Jag vet, Watson, jag vet. Mumien hade en sak gemensam med mördaren — med undantag för offren, så var de de enda som var närvarande vid varje mord."

"Ja, givetvis, Holmes. Du påpekar det uppenbara."

"Men det viktiga är just att se det uppenbara, Watson. Jag löste det här lilla problemet med ett telegram och en intervju. Till att börja med hade vi två faktorer som gjorde detta till ett förhållandevis enkelt fall. För det första såg jag ingenting i tillvägagångssättet som tydde på att vi hade att göra med mer än en mördare. För det andra bidrog de olika brottsplatserna till att inskränka antalet misstänkta."

"Inskränka antalet misstänkta? Det första mordet var i Egypten, det andra på fartyget, och det tredje i London. Det låter som en hel hög misstänkta i mina öron — Egyptens befolkning, Londons befolkning."

"Nej, nej, Watson. Vi måste finna någon som var i Egypten vid tidpunkten för det första mordet, ombord på fartyget när det andra begicks, och i London vid tiden för det tredje. Detta ger en tillfredsställande begränsning av antalet misstänkta, i synnerhet när vi betraktar fartyget. Enligt tidningarna befann sig fartyget, '*Eastern Empress*', i Bombay vid tidpunkten för det första mordet; därmed kan vi stryka besättningsmedlemmarna från vår lista över misstänkta. Då behöver jag en lista över de passagerare som steg ombord i Kairo. Därför skickade jag ett telegram till Jardine, Matheson & Co och bad dem sända passagerarlistan. Där upptäckte jag att Phillipp Travis, den *Times*-reporter som rapporterade om det första mordet, var passagerare på '*Eastern Empress*'. Nu hade jag alltså en möjlig misstänkt, men inget motiv.

Mitt nästa steg var att intervjua Lawrence Feld som förestår egyptologiska fakulteten vid Londons Universitet, och primus motor bakom Katebet-expeditionen. Han kunde tillhandahålla ett motiv. Det tycks som om Travis studerat egyptologi vid Londons Universitet, och läst för James Windibank. Han försökte komma med på expeditionen, men Windibank avslog hans begäran. I stället utsågs Weatherby; och Travis blev upprörd över detta. Här, tror jag, har vi grunden för ett motiv."

"Jag håller med, Holmes. Ett enkelt fall, måste jag medge."

LÖSNINGEN TILL FALL 6

Se där, se där. Här har vi nu våra vänner, Lestrade", säger Holmes där han och kommissarie Lestrade från Scotland Yard står på var sin sida om Errol Hawk och Violette Blue vid barriären på Waterloo-stationen.

"Det var, som min instinkt sade mig i morse, ett knepigt problem. Hawk här var, trots all sin personliga noggrannhet, en utomordentligt slarvig tjuv, och en brutal nördare.

Errol Hawk föll för DeVries-diamanternas frestelse i samma ögonblick som Nat Cook, hans cellkamrat i Millbank-fängelset, berättade för honom var de fanns. Cook fruktade att Jonathan Smalls — hans kompanjon vid diamantstölden 1887 — död, skulle leda till att Venus-statyetterna skingrades eller förstördes. Han såg sig därför tvungen att ta en ny kompanjon.

Bara nio dagar efter Smalls död släpptes Hawk från fängelset, där han suttit av två år för att ha stulit en dams juveler. Han begav sig direkt hem till Miss Violette Blue. Han försäkrade sig på nytt om hennes tillgivenhet, och började dra upp sina planer. Nästa dag gick han till J. Small & Co för att hämta vinsten, men fann där att bara fem av de femton ursprungliga statyetterna fanns kvar. Han köpte dem, och efter att ha hävdat att han var konsthandlare från Southampton, fick han veta av Mrs Small var de övriga sålts, för den händelse de han köpt inte innehöll skatten. Han tog dem tillbaka till Violettes rum, där de gemensamt slog sönder dem, till ingen nytta. Errol började då planera för hur de skulle få tag på de andra."

"Nästa morgon", fortsätter Holmes, och blossar på sin skamfilade svarta pipa, "begav sig Hawk till Evenson & Co Gift Shoppe. Där köpte han de tre Venus-statyetter som fortfarande fanns i lager, och fick höra att två andra redan sålts. Han lyckades inte övertala affärsinnehavaren att avslöja köparnas namn, och beslöt sig för att ta reda på dem genom att återgå till sitt gamla yrke som inbrottstjuv. Samma natt tog han sig in i affären, och antecknade Mrs Oswald Masons och Mrs Mabel Browns namn och adresser från affärens lista över hemskickningar.

Efter att ha tillbringat dagen med att planera sitt handlande var Hawk utomordentligt upprörd då han anlände till det Masonska hemmet. Han tog sig in i vad han trodde var ett tomt hus, via sovrumsfönstret i övervåningen. Då upptäckte han ett ljus i arbetsrummet. Han gick fram till dörren på ungefär samma sätt som Mrs Mason gjorde när hon återkom. Han såg Oswald Mason sitta med ryggen mot dörren, och den falska Venus-statyetten på ett bord i bortre hörnet, några steg bort. I detta ögonblick blev Mason varse Hawks närvaro, och en strid utbröt som ledde till Masons död.

Efter att Hawk försäkrat sig om att Mason inte skulle kunna störa honom längre, gick han till hörnbordet, tog statyetten, och krossade den mot golvet. Medan han letade genom skärvorna, hörde han ljudet av hur ytterdörren öppnades. Då han upptäckt att diamanterna inte fanns i Masons Venus såg han ingen anledning att förlänga sin vistelse. Han öppnade fönstret, slog upp persiennerna, och smet ut, ehuru hans flykt var mer högljudd än bekväm."

kommissarie Lestrade strålar när Holmes tillägger, "Det tycks därför som om Scotland Yard hade rätt i slutsatsen att mördaren överraskades av Mrs Masons återkomst." Lestrade mumlar emellertid någonting för sig själv, när Holmes fortsätter: "Dessvärre insåg de inte det uppenbara faktum att tjuven hade kommit bara för Venus-statyettens skull.

Efter att redan ha begått ett mord den kvällen, hade Hawk ingen lust att låta någonting stå i vägen för hans framgång. Han begav sig därför till Mrs Mabel Browns hem. Han klättrade upp

på taket och, med den inbrottsteknik som före hans arrestering gjort honom till ett sådant hot mot välbärgade damer, tog han sig in genom ett fönster på andra våningen. Lyckligtvis fann han ingen hemma, och tog sig nedför trapporna tills han hittade Mrs Browns Venus de Milo-faksimil. Han ville inte bli sedd på gatorna med den på natten, utan slog sönder den där. Han hade på nytt blivit lurad! Man kan bara ana vilket raseri, utan något inslag av ånger, som i detta ögonblick måste ha fyllt hans sinne."

Holmes avbryter sin berättelse, och kastar en föraktfull blick på den nu nedstämde Hawk som lutar sig mot Lestrade bredvid den snyftande Miss Blue.

"Så snart musei-butiken öppnade, var Hawk där, och köpte de fyra som fanns kvar. Han fick också höra den olycksbådande nyheten att en femte Venus de Milo sålts dagen innan. Han hade knappt hunnit tillbaka till Violette Blues våning förrän de båda slet upp omslaget, och började fylla på gipshögen på golvet med de nya statyetterna. Som ni säkert förstått, fanns diamanterna i den andra av museets fyra kopior.

Så fort de hade stenarna, packade de färdigt och skynade i väg till Waterloo i hopp om tåg, färja och frihet på kontinenten."

LÖSNINGEN TILL FALL 7

"Nu när alla är här, så kan vi börja", säger Holmes, när vi kommer in på hans rum och ansluter oss till kommissarierna Gregson och Lestrade. "Ett intressant fall, med några vändningar som jag inte väntat mig."

Låt oss börja med mordet på det första offret, Nathan Revell. Hans berättelse ser ut ungefär så här. Revell, som under större delen av sitt liv var en hårt arbetande tjänsteman, hade en passion, whist. Whist är en förhållandevis trevlig förströelse tills man börjar spela om pengar med typer som Moran och Jacquard. Genom att lura Revell vid spelbordet, kunde Moran tvinga honom att vara behjälplig i planerna att svindla Lindsay & Co. Som ni troligen upptäckt var Charles Attard en del av Morans organisation, och dessutom Mrs Lindsays advokat. Som sådan hade han tillgång till firmans konfidentiella handlingar. Därmed hade Moran allt han behövde för sin planerade svindel: någon som hade tillgång till firmans hemliga papper, Attard, och en person i firman som kunde utnyttja denna kunskap, Revell. På det hela taget en bra plan, med undantag för att det dök upp en svag länk: Revell.

Som Revells självmordsbrev antyder, hade han ändrat uppfattning. Han insåg att försking-ring inte skulle lösa någonting; det skulle bara leda till nya, olösliga problem. Han såg bara en utväg, självmord. Kvällen den 30 maj skulle Revell tagit de stulna värdepapperen till Mo-ran, som väntade på Bagatell-klubben. Medan Moran väntade var dock Revell i färd med att skriva sitt självmordsbrev, och lämnade värdepapperen i sitt rum så att Patterson skulle finna dem.

När Revell inte dök upp till sitt möte med Moran, skickade Moran två av sina hejdukar, Maude och Twiggs, att leta rätt på honom. Vi har ingen möjlighet att veta vilka instruktioner hejdukarna fått av Moran, men att döma av det romerska mynt som påträffades på Revells kropp, och av liknande mynt på de andra kroppar vi påträffat, tror jag vi kan anta att de be-ordrades att mörda Revell för att visa den undre världen vad som händer med den som försöker lura Moran. Maude, pistolmannen, sköt Revell, varpå han och Twiggs slängde kroppen i Themsen. De återvände till Revells rum och tog de stulna värdepapperen. 6.000 pund i handen var en för stark frestelse för Twiggs. Han dödade Maude, tog värdepapperen och Mauser T11:an, och gömde sig.

Detta tilltalade givetvis inte Moran; innan han personligen kunde ta hand om ärendet kal-lades han dock av sin herre Moriarty till Paris. Attard försökte finna Twiggs, och dessvärre för honom själv lyckades han. Han kunde inte övertala Twiggs att ge upp värdepapperen, och hade ingen chans i en skottduell. Twiggs dödade Attard med pistolen han tagit från Maude.

Bevisen som påträffades i Jaquards hem, värdepapperen, Mausern och La-Faucheaux-pistolen antyder att Jaquard troligen var den som mördade Twiggs. Det gör att allting passar ihop, en alltför vanlig historia om ohederlighet och förräderi. Tjuvar har ingen hederskänsla."

"Då måste Moran ha mördat Jaquard!" utbrister Lestrade.

"Tyvärr inte, Lestrade", svarar Holmes. "Jaquards död framgår klart av ledtrådarna i hans bo-stad. I själva verket var den så klar att den tillfälligt grumlade min insikt i hur Jaquard hörde samman med de andra morden. Jaquard var det senaste offret. Där borde spåret vara färskast, och därför började jag min utredning i hans bostad. Värdepapperen, pengarna och juvelerna i hans lägenhet antydde att rån inte var motivet.

"Ser Ni, Lestrade", fortsätter Holmes vänd mot kommissarien. "Om Moran, eller någon av

hans män hade dödat Jaquard, så skulle de ha tagit värdepapperen. Om Ni hör med Lindsay & Co så tror jag att de kommer att bekräfta att dessa är de värdepapper de saknar. Nej, Ni kan stryka Moran och hans organisation.

Jaquards död hade ingenting att göra med hans brottsintrig, utan med en romantisk intrig. Jag hyser inga tvivel om vad som hände natten då han dödades; de fysiska bevisen klargör hela historien. Efter det att Jaquard hade dödat Twiggs hade han fortfarande tid för sitt möte."

"Vem var kvinnan?"

"Enligt Langdale Pike, som borde veta det, så var det Letitia Garcia. Han hämtade henne på teatern efter hennes föreställning och tog med henne hem. När han kom in i sin våning gick han in i arbetsrummet och tog av sig rocken, lade ifrån sig pistolerna och slängde värdepapperen på skrivbordet. Hans middag var framgångsrik, ty han hade snart fått Miss Garcia upp till sitt sovrum, men kvällens klimax blev annorlunda än Jaquard hade tänkt sig. Någon sparkade in hans ytterdörr, och stormade uppför trappan."

"Och vet Ni vem?" frågar Lestrade.

"Jag tror att vi kan anta att det var Marco Escobedo. Om Ni tittar i dagens *Times* så kommer Ni att se att hans namn knyts samman med Miss Garcias. Ett gammalt och välkänt skådespel, ett slagsmål om en kvinna, ägde rum. Jaquard förlorade striden och sitt liv. Den övergivne älskaren klädde sedan på Jaquards lik, men visade inte samma noggrannhet som den kinkige Jaquard. Därpå rullade han in kroppen i en sovrumsmatta, och bar den till Themsen. Mördaren visste inte hur ironisk denna sista viloplats var, eftersom han inte kände till Jaquards inblandning i de andra morden."

LÖSNINGEN TILL FALL 8

Jaha, då sitter vi alla här och väntar. Jag kan aldrig i livet lista ut hur Du kom fram till sanningen bakom det här fallet."

Holmes lägger morgontidningen åt sidan, och börjar, "I just det här fallet, som skulle kunna kallas Fallet med tennsoldaten, om Du ursäktar att jag tränger mig in på Ditt litterära revir, Watson, var det mest förbryllande själva tillvägagångssättet. 'Det distinkta ljudet av svärdsslag', rapporterade Mr Sennett. Mycket märkligt. Det ledde mina tankar mot en hederssak.

I general Armsteads hem bekräftades mina misstankar. Först brevet. Det var gulnat av ålder, och adresserat till generalen med en rang som han innehade för omkring fyrtio år sedan. Generalen upprördes av det, vilket antyder en indiskretion i det förflutna. Det var skälet till duellen."

"Hur kan Du vara så säker på att det var en duell?" frågar Watson.

"Generalen hade tid att ställa en stol mot väggen, klättra upp på den, och ta ner en värja som hängde tre meter upp. Mördaren lät honom beväpna sig. En duell är det enda som passar in på dessa fakta. Det är dessutom intressant att notera att den andra värjan hängde kvar. Mördaren kom förberedd — med ett käppsvärd.

Vad gäller inkräktaren, så beskrev Sennet honom som en gammal man. Trots det lämnade han området över en två och en halv meter hög trädgårdsmur. En förklädnad, och en tillräckligt skicklig sådan för att fullständigt lura Sennett. Nattsäcken fick ta emot förklädnaden när den inte längre behövdes.

Sedan har vi generalens egen ledtråd. Dödligt sårad, oförmögen att tala eller i alla fall att säga något med så hög röst att Sennett skulle hört det på andra sidan dörren, så ville han ändå lämna en ledtråd. Med sina sista krafter krossade han dioramaglaset, och vände Wellington-gestalten åt motsatt håll."

"Dioramat avbildade slaget vid Waterloo", säger Watson. "Jag anade väl att Tontin-lotteriet var inblandat."

"Om det vore fallet, Watson, så behövde generalen inte vara så indirekt. Tontin-lotten hängde framför honom. Allt han behövde göra var att sträcka sig mot den, så vore avsikten uppenbar.

Med tanke på en indiskretion i det förflutna, ett brev adresserat till 'kapten' Armstead, den rang generalen innehade vid tiden för sin tjänstgöring i Frankrike, och Sennetts beskrivning av besökarens franska brytning, ansåg jag att ett sammanträffande med Jean Paul Gerade på franska ambassaden kunde vara lämpligt.

Den bild Gerade målade upp, passade helt in i mönstret. Efter att ha gått med på ett konvenansäktenskap som ett offer på karriärens altare, levde generalen ett vilt liv i Frankrike. Ett fullt, sorglöst och helt ansvarslöst liv i exakt ett år. En ganska romantisk tanke. Och vad är mer romantiskt än en förtvivlad och olycklig kärlekshistoria?

Gerade nämnde skådespelaren Phillip Arneau. Detta kom mig att tänka på en sak. Vem kan maskera sig, och uppträda i överensstämmelse med masken bättre än en skådespelare, en utbildad 'bedragare'? Dessutom spelar Phillip Arneau rollen som Napoleon. Enligt M Gerade såg generalen pjäsen, och gick därpå bakom scenen för att träffa Arneau. När generalen vände på Wellington-figuren försökte han säga oss att hans mördare var Wellingtons motståndare i slaget vid Waterloo. Eller snarare, skådespelaren som spelade Napoleon, Phillip Arneau.

Vid Princess' Theatre såg jag de två porträtten och hörde en del om de två kvinnornas historia. Det ledde till följande logiska scenario. Arneaus syster var 'den lilla blomman' — ett riktigt namn, för övrigt, inte en beskrivning — som generalen suckade över inför Gerade. Hon var en lättpåverkad 17-åring som blev vansinnigt kär i den stilige engelske kaptenen. När kaptenens år tog slut, förtvivlade hon, och tog sitt liv. Hennes mor blev vansinnig av sorgen, och sändes till ett sinnessjukhus. På ett ögonblick hade alltså Phillip Arneau förlorat en älskad syster och en älskande mor. Han var inte mer än 6 eller 7 år gammal, och trots att han förtvivlat kände det dubbla slaget, så var han för ung för att förstå omständigheterna som förorsakat det. Omkring 42 år senare hittade han ett brev skrivit av hans sedan länge döda syster. Det gav en förklaring och ett namn — Armstead. Han hamnade så i London, där ödet slog till. Han fick höra om sin mors död och samtidigt talade Londontidningarna om Armstead. Beväpnad med en svärdkäpp begav han sig till generalens hem för att hämnas. *Voila*!"

LÖSNINGEN TILL FALL 9

Vi är åter samlade på Baker Street 221B för att höra Holmes förklara fallet. Han står bredvid spiselkransen, puffar djupt på sin pipa, och börjar.

"Medan Mr Tuttles förtidiga död förvisso var tragisk, så tycktes mig hans snabba karriär av betydligt större intresse. Från lägre tjänsteman till delägare i en av Londons bästa advokatbyråer på två och ett halvt år? Mycket ovanligt, minst sagt. Det var vad jag tänkte på efter Lestrades besök."

"Hur var det med de två kvinnorna?" frågar Watson. "Strök Du dem genast från de misstänktas skara?"

"Tja, Miss Spring var förälskad i Tuttle; i alla fall kan man dra den slutsatsen av hennes reaktion vid hans död — exempelvis att hon använde hans förnamn. Medan gift av vissa ses som ett kvinnovapen, så är det knappast vapnet vid passionsbrott. Vad gäller Mrs Porter skulle jag vilja säga att jag fann hennes berättelse osedvanligt fantasilös om den skulle föreställa någonting annat än sanningen.

Av professor Murray fick jag veta att det mycket riktigt rörde sig om ett gift, eller — för att vara mer exakt — ett mycket sällsynt gift. Dessutom innehöll inget av de ämnen som fanns till hands giftet. Det var snarare så att Tuttle intog det på något annat sätt, och överförde spår av det till teet, pipan och kexet. Skillnaden mellan den höga gifthalten vid koppens kant gentemot den relativt låga halten i själva teet kan inte förklaras på något annat sätt.

Om jag skulle följa upp tesen att Tuttles snabba karriär var av betydelse för hans död, behövde jag mera information om hans befordran. Vem kunde tillhandahålla den bättre än Mrs Porter? Av henne fick jag veta tre betydelsefulla saker. För det första var Tuttle inget geni. Skicklig, hårt arbetande, men knappast så lysande att det förklarade hans snabba steg uppåt. För det andra, en märklig antydan om nepotism. Tuttles förbindelse med Mrs Cartwright erbjöd ett intressant scenario. Någon gång i det förflutna ombads Tuttle eskortera Mrs Cartwright till något socialt evenemang, då Mr Cartwright var upptagen av affärer. Där andra kunde tänkas opponera sig mot sådan tjänstgöring på övertid, såg Tuttle den som ett gyllene tillfälle. Han hade charm och använde den till det yttersta. Deras förbindelse utvecklades kanske till en kärleksaffär; meddelandet i Tuttles skrivbord antyder detta. Därefter började Mrs Cartwright bearbeta sin man. Vartefter tiden gick, påverkades Mr Cartwright av hennes generösa beröm. Han började, utan att riktigt veta hur eller varför, tro att Tuttle var en enastående person — i själva verket lysande — som förtjänade att befordras."

"Du har just lagt upp riktlinjerna för ett perfekt mordscenario", säger Watson. "Make inser sanningen, tar oplanerad ledighet, planerar och utför ett brott!"

"Sant, Watson", svarar Holmes, "men det finns en obesvarad fråga som uppkommer efter ytterligare information. Både Mr Cartwright och Mr Swathmore tog del i beslutet att befordra Tuttle. Kom ihåg att Mr Swathmore inte ser Tuttle med Mrs Cartwrights ögon. Varför skulle han besluta till förmån för Tuttle? Vilken hållhake hade Tuttle på honom?

I alla händelser hade vi ett överflöd av misstänkta, men ingen aning om hur brottet begicks. Måhända Miss Brenda Walker, kontorets maskinskriverska, kunde kasta en smula ljus över den aspekten. Hon, Swathmore och Tuttle arbetade sent kvällen innan. Det tog en del tid, med tanke på Miss Walkers talträngdhet, men där drog jag en vinstlott. Kuverten! Vilka tillhandahölls av Mr Swathmore!

Tuttle avslutade kontrakten, förseglade kuverten och kopplade av med sin pipa i samma ögonblick som Mrs Porter kom in med hans te. Hon lade märke till hur hans händer darrade medan han tände pipan — de första tecknen på hur giftet angrep hans nervceller. Med tanke på giftets styrka måste Tuttle ha inmundigat det strax innan Mrs Porter kom in. Då alla andra ämnen gav negativt utslag, så måste det ha varit kuvertens gummering. Teet — ehuru i sig oskyldigt — bidrog till att skölja ner giftet i Tuttles mage, och påskyndade därigenom processen.

En lysande plan ur alla aspekter. Mordvapnet, så att säga, sändes bort med posten, avsett för närmaste papperskorg, och fullständigt omöjligt att spåra efter en eller två dagar. Oturligt nog för Swathmore var ett av breven lokalpost. Det var inga problem att få fram Mr Heathcliffs adress ur katalogen, få tag på kuvertet, och söka efter spår av kinabär i mitt eget laboratorium.

I ett enda drag hade jag funnit både mördaren och tillvägagångssättet, men motivet var fortfarande höljt i dunkel. Något samband mellan Tuttle och Swathmore måste upptäckas, varför vi fick bege oss till Scotland Yard för att undersöka innehållet i Tuttles skrivbord. Medan det fanns en hel del av intresse där, tycktes nyckeln till ett skåp på Bells Badinrättning vara det mest betydelsefulla. Ni minns kanske att Swathmore hade en tid på badet morgonen för mordet?

Efter att ha betalat 'avgiften' till gamle Jack, fick jag höra att Swathmore visat speciellt intresse för Tuttles skåp. Han letade efter någonting. Dessutom trädde Mr Cedric Livingston, numera byggnadsentreprenör och fastighetsägare men tidigare sjöman, in på scenen. Han seglade på Orienten och troligen Söderhavet. Det krävdes föga fantasi för att förstå att Livingston var länken mellan Swathmore och det sällsynta gift som använts vid brottet. Om Livingston kände till mordet, så måste han även ha känt till vilken hållhake Tuttle hade på Swathmore. Vad letade de efter i Tuttles skåp? Kunde det kanske finnas en ledtråd i Tuttles hem?

Som jag anat var Tuttles lägenhet helt genomsökt när jag väl kom dit. Det var dock upplyftande att se att *hela* lägenheten gåtts igenom. Det antydde att inkräktarna inte funnit vad de sökte. Om de hade gjort det, skulle oredan ha tagit slut där de fann sitt mål. Breven från 'V.M.' var ytterst betydelsefulla. De berättar en intressant historia, och förklarar dessutom Tuttles enorma behov av att avancera. 'V.M.', initialerna på den dyrare av de två medaljongerna, var Tuttles stora kärlek, trots hans övriga flirter. Kunde han inte ha anförtrott henne sin värdefulla 'befordringsmetod'? Kuvertens returadress var dock misstänkt. Om fadern motsatte sig deras förbindelse så var det troligen en pålitlig väns adress och inte hennes egen. En hastig blick i katalogen angav dock bara en 'V.M.', Virginia Monroe, och 'Ginny' är diminutiv av Virginia. I Monroe-hemmet stod orsaken till mordet klar. Mr Swathmore använde sin fullmakt över vissa fonder han skötte för att sälja land billigt till Mr Livingston. Denne behöll antingen tomterna själv, eller sålde dem tillbaka till andra fonder som Mr Swathmore skötte, med god vinst. Tuttle upptäckte tydligen detta, troligen av en slump, och efter att ha sammanställt en mapp från Registerkontoret — anteckningen 'Chancery Lane — 2 trappor — Disraeli O'Brian' på papperslappen i de två fondmapparna i hans skrivbord syftar på Registerkontoret — konfronterade Tuttle Swathmore. Tuttle betalades med kontanter, vilket hans bankkonto visar, och, vilket var viktigare, med befordran. Kanske var Tuttle missnöjd med sin andel, eller kanske blev bara det faktum att han kände till historien för mycket för Swathmore och Livingston."

"Och så slutar Fallet med den Förbindlige Advokaten", säger Watson.

LÖSNINGEN TILL FALL 10

Vi sitter på Baker Street tillsammans med sir Simpson. Holmes står tyst framför den öppna spisen, och betraktar lågorna. Med undantag för en enstavig hälsning, har han inte sagt ett ord sedan vi anlände för fem minuter sedan. Till slut vänder han sig mot oss, och tilltalar sir Simpson.

"Jag antar att det bästa sättet att börja, sir Simpson, är att ge Er en faktaredogörelse för vad som har inträffat. Jag tror att det vore bäst om Ni väntar tills jag avslutat berättelsen innan Ni ställer några frågor."

"Som Ni behagar, Mr Holmes", säger sir Simpson.

"Till att börja med, så finns det inga de Kuyper-tavlor. De är alla förfalskningar. Förfalskningar gjorda av en man. Det måste vara ett av historiens största konstbedrägerier, och det gjordes för att tillfredsställa förfalskaren Pierre Donets ego.

Donet är en mycket begåvad konstnär, men den stil han älskade och som han var expert på, hade konstvärlden förklarat vara förlegad. Han började då skapa de Kuyper, han skrev dennes biografi, målade hans tavlor, och konstvärlden svalde hans skapade bild. Många framstående konsthistoriker förklarade att de Kuyper var en andra rangens mästare; de som investerade i konst upphöjde honom till en första rangens mästare. Det som började som en övning för att påvisa konstetablissemangets ombytlighet, gjorde Donet till en över hela världen aktad expert på de Kuypers konst, och visade sig dessutom vara ganska lönande för Donet personligen. Historien saknar inte humor.

Nästa kapitel i berättelsen måste ha givit Donet stor tillfredsställelse. Brady Norris, vilken inte visste att de Kuyper-tavlorna var förfalskningar och att Donet var förfalskaren, men som kände till Donets verk, kontaktade honom och föreslog att han skulle förfalska en de Kuyper. Man kan bara ana vilken självbehärskning det krävdes av Donet att inte skratta då han hörde förslaget. Hur kunde han tacka nej till ett sådant erbjudande? Han gick med på Norris' plan. Han skulle förfalska två de Kuyper-tavlor, och bekräfta deras äkthet. Donet såg ingen anledning att upplysa Norris om att han förfalskat samtliga kända de Kuyper.

Norris berättade för Er om den kommande försäljningen av två de Kuyper-tavlor. Han arrangerade så att National Gallery skulle bli den framgångsrika köparen. Allting gick helt enligt planerna, när Ni störde dem."

"Jag!" utbrister sir Simpson.

"Ja, Ni arrangerade en de Kuyper-utställning, som skulle samla samtliga de Kuyper-tavlor och de ledande experterna, och rikta strålkastarljuset mot de två målningarna. Kom ihåg att Norris inte visste att de andra tavlorna var förfalskningar, han trodde att det vara bara National Gallery's som inte var äkta. Han greps av panik, och var rädd för att bli ertappad. Han gjorde upp planer för att stjäla de två de Kuyper-målningarna. Han anställde Matthew Cole, en tjuv i liten skala, som hjälp. Han smugglade in Cole i museet i den låda som kom samma dag som stölden. Han gav Cole sina nycklar; resten var enkelt.

Norris skulle träffa Cole efter rånet, och återta förfalskningarna. Kanske trodde Cole att han verkligen hade ett par värdefulla gamla mästare i sin hand, och begärde ett högre pris för sitt verk. Kanske greps Norris av panik vid tanken på ett vittne och en potentiell utpressare. Oavsett skälet, dödade Norris honom, vilket i ett slag sänkte hans kostnader, och röjde undan ett vittne till dådet. Därefter tände han på Coles rum i hopp om att förstöra bevisen från de båda

brotten.

Historien om hur det perfekta brottet slog fel", avslutar Holmes.

"Otroligt", svarar sir Simpson.

"Herbert Cofman, då?" frågar Wiggins.

"Han hjälpte sin vän Norris, men kände inte till någonting om förfalskningarna eller mordet."

"Och Donet?"

"Donet var här för att njuta av skådespelet när konstvärlden betygade hans skapelse sin vördnad. Hur kunde han gå miste om det? Det var hans snilles triumf. Norris kom till honom med sina farhågor, men Donet sade åt honom att vara lugn. Om han bara hade trott på Donet så skulle allting ha ordnat upp sig till belåtenhet.

Tja, sir Simpson, det är hela historien. Vi borde väl kalla på Lestrade och låta honom sköta arresteringarna."

"Vad kommer att hända med Donet?" frågar Wiggins.

"Jag tror att Du kommer att upptäcka att han är på väg tillbaka till Belgien. Jag tror inte att han kommer att få några problem med lagen. Museerna kommer bara att lagra målningarna, och behålla sina rykten. Jag tror inte att de vill se Donet i fängelse, med tid över att skriva en bok om hur han svindlade konstvärlden."

"Din djävul! Din sluge, sluge djävul!... Din listige, listige djävul."
Överste Sebastian Moran, sagt till Holmes vid gripandet.

74-103